

ITÄ-UUDENMAAN HYVINVOINTIALUEEN VÄLIAIKAISEN VALMISTELUTOIMIELIMEN ASETTAMINEN

KHALL § 194

Valmistelija: kunnanjohtaja Ilari Soosalu

Valtakunnallinen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus on nykyisen aikataulun mukaan tulossa voimaan 1.1.2023, mikäli sen lainsäädäntö tulee hyväksytyksi eduskunnassa kesällä 2021. Uudistuksessa kuntien vastuulla olevat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut siirretään hyvinvointialueen järjestämisvastuulle. Askolan, Lapinjärven, Loviisan, Myrskylä, Porvoon, Pukkilan ja Sipoon palveluista vastaisi 1.1.2023 alkaen Itä-Uudenmaan hyvinvointialue.

Hyvinvointialueet olisi kuitenkin perustettava edellä todettua ajankohtaa aiemmin, jotta kyettäisiin valmistelevin toimenpitein varmistamaan hyvinvointialueiden organisaatorakenne, hallinto, taloudelliset edellytykset, henkilöstö ja muut toimintaedellytykset siten, että hyvinvointialueet tosiasiallisesti voisivat itsenäisinä julkisen hallinnon viranomaisina ja julkisoikeudellisina oikeushenkilöinä ryhtyä vuoden 2023 alusta lukien hoitamaan niille säädettyjä tehtäviä ja käyttämään tehtäviin liittyvää toimivaltaa.

Voimaanpanolain 2. luvun 8 § säädettäisiin tästä syystä hyvinvointialueen toiminnan käynnistämisestä vastaavasta väliaikaisesta valmistelutoimielimestä (VATE), jonka tehtävänä olisi vastata hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmistelusta siihen saakka, kunnes ensimmäinen aluevaltuusto olisi valittu ja aluevaltuuston asettama aluehallitus olisi aloittanut toimintansa. Käytännössä VATE:n toimikausi olisi lakien hyväksymisaikataulusta riippuen kesästä 2021 aluehallituksen työn aloittamiseen maaliskuuhun 2022.

Hyvinvointialueen alueen kuntien, perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon yhteistoiminta-alueiden, sairaanhoitopiirin, erityishuoltopiirin ja alueen pelastustoimen olisi sovittava välittömästi lain voimaantultua VATE:n kokoonpanosta ja sen asetettavasta kunnallisesta viranomaisesta ja ilmoitettava tästä valtiovarainministeriölle. Jos toimielintä ei olisi asetettu viimeistään kahden (2) kuukauden kuluessa lain voimaan tulosta, asettaisi valtioneuvosto valmistelutoimielimen valtiovarainministeriön esityksestä.

Valmistelutoimielimen tehtävänä ei olisi poliittisia linjauksia vaativien asioiden valmistelu. Uudistuksen täytäntöönpanoa varten olisikin mahdollista perustaa hyvinvointialueille myös vapaaehtoisia poliittisia seurantaryhmiä. Ne eivät voisi kuitenkaan käyttää laissa VATE:lle säädettyä toimivaltaa, vaan voisivat välittää sille näkemyksiään ja ehdotuksiaan.

Valmistelutoimielimen tehtävänä sen sijaan on edellä jo mainitun lainkohdan mukaan, yhteistyössä niiden viranomaisten kanssa, joista tehtäviä ja niitä hoitavaa henkilöstöä siirtyy hyvinvointialueelle:

- 1) selvittää hyvinvointialueille siirtyvä henkilöstö ja valmistella aluevaltuustolle ehdotukset henkilöstön siirtosuunnitelmaksi ja -sopimuksiksi;
- 2) osallistua hyvinvointialueelle siirtyvän irtaimen ja kiinteän omaisuuden selvittämiseen;
- 3) osallistua hyvinvointialueelle siirtyvien sopimusten ja näitä koskevien oikeuksien ja velvollisuuksien selvittämiseen;
- 4) osallistua hyvinvointialueelle siirtyvien hallinto- ja palvelutehtävien hoitamista tukevien tieto- ja viestintätekniisten järjestelmien ja ratkaisujen selvittämiseen;
- 5) valmistella hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon järjestämistä sekä tilintarkastajan valintaa;
- 6) päättää hyvinvointialueen vuosien 2021 ja 2022 talousarviosta;
- 7) osallistua ensimmäisten aluevaalien järjestämiseen;
- 8) valmistella muut hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämiseen välittömästi liittyvät asiat.

Valmistelutoimielimen toimivalta on rajoitettu siten, että se voi ainoastaan:

- 1) ottaa henkilöitä vain määräaikaiseen virka- tai työsopimussuhteeseen hyvinvointialueeseen siten, että määräaika päättyy viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2023 ja
- 2) tehdä hyvinvointialuetta sitovia sopimuksia vain määräaikaisesti voimassa oleviksi siten, että määräaika päättyy viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2023.

Väliaikaisen valmistelutoimielimen nimittämisestä vastaa kuntien yhdessä sopima viranomainen. Laissa kuitenkin erikseen säädetään, että Uudenmaan hyvinvointialueilla toimielimen hallinnollisesta tuesta vastaa kunkin alueen suurin kunta (Itä-Uusimaa, Porvoo). Suurimman kunnan tai osapuolten muun sopiman tahon on järjestettävä valmistelutoimielimelle kokous- ja työtilat sekä huolehdittava valmistelutoimielimen työskentelyedellytysten muusta varmistamisesta. Se vastaa myös valmistelutoimielimen toiminnan ja henkilöstön edellyttämistä talous- ja henkilöstöhallinnon palvelutehtävistä. Väliaikaiselle valmistelutoimielimelle perustetaan oma Y-tunnus, ja kustannukset pidetään täysin erillään hallinnollisen tuen antavan kunnan muusta taloudesta.

Käytännössä kaikki valmistelutoimielimen hallinnolliseen asettamiseen ja toimintaedellytysten rakentamiseen liittyvät seikat on hyvä osoittaa suurimmalle kunnalle tämän suostuessa siihen.

Edelleen voimaanpanolain 2. luvun 8 § mukaan VATE:n jäsenet on valittava osapuolten viranhaltijoista, joilla on hyvä asiantuntemus toimialansa toiminnasta ja taloudesta. Alueen suurin kunta on pyytänyt muilta kunnilta näiden esitykset henkilöistä nimettäväksi väliaikaiseen valmistelutoimielimeen, sekä heille varaehdokkaat. Esityksissä tulee pyrkiä noudattamaan tasa-arvolakia siten, että toinen jäsenistä on vastakkaista sukupuolta. Väliaikaisen valmistelutoimielimen asettavalla taholla on oikeus valita heistä sopivampi henkilö väliaikaisen valmistelutoimielimen varsinaiseen kokoonpanoon kokonaisuuden kannalta (tasa-arvolain toteutuminen toimielintasolla).

Päätösehdotus (kunnanjohtaja):

Askolan kunnan kunnanhallitus

1) valtuuttaa Porvoon kaupunginhallituksen asettamaan voimaanpanolain 2. luvun 8 § tarkoitetun väliaikaisen valmistelutoimielimen Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen lakisääteistä valmistelua varten

2) toteaa Porvoon kaupungin olevan se taho, jonka on lakisääteisesti tarjottava toimielimelle sen työssään tarvitsema hallinnollinen tuki ja näin ollen kunnanhallitus päättää osaltaan valtuuttaa kaupungin tältä ja myös muilta tarvittavilta osin varmistamaan toimielimen työskentelyedellytykset

3) esittää väliaikaiseen valmistelutoimielimeen jäseneksi ja osa-aikaisiksi toimijoiksi, kunnanjohtaja Ilari Soosalun ja varajäseneksi perusturvajohtaja Ilona Koskenniemen.

Päätös:

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Täytäntöönpano: Porvoon kaupunki, valitut

Lisätietoja: kunnanjohtaja Ilari Soosalu, puh. 040 7109 045 tai etunimi.sukunimi@askola.fi